

DR. TESZÉRI-RÁCZ ILDIKÓ

A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓZÁST ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK

NÉGY VAGY TÖBB GYERMEKET NEVELŐ ANYÁK KEDVEZMÉNYE

A Mód. tv. új adóalap-kedvezményt iktat be az Szja törvénybe, amelynek szabályrendszere élethosszig tartó személyi jövedelemadó mentességet biztosít a legalább négy gyermeket szült vagy örökbefogadott, és azokat saját háztartásában nevelő vagy felnevelt édesanyák számára a munkával szerzett jövedelmek tekintetében.

A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye – minden más kedvezményt megelőzően – összevont adóalapot csökkentő kedvezményként kerül meghatározásra a személyi jövedelemadóztatásban. A Mód tv. meghatározza a kedvezmény érvényesítésére jogosult személyét [Szja tv. 29/D. § (3) bekezdés,] a jogosultsági időszakot

[Szja tv. 29/D. § (4) bekezdés], valamint tételesen felsorolja azokat a jövedelmeket [Szja tv. 29/D. § (2) és (5) bekezdés], amelyek vonatkozásában a kedvezmény érvényesíthető.

A kedvezmény érvényesítésére jogosult az a nő, aki vér szerinti vagy örökbefogadó szülőként az általa nevelt gyermekekre tekintettel

- a) családi pótlékra jogosult, vagy
- b) családi pótlékra már nem jogosult, de jogosultsága legalább 12 éven keresztül fennállt,

és az a) és b) pont szerinti gyermekek száma a négy főt eléri, azzal, hogy a b) pont szerinti gyermekkel esik egy tekintet alá az a gyermek is, aki után a családi pótlékra való jogosultság a gyermek elhunytja miatt szűnt meg.

A kedvezményre való jogosultság annak a hónapnak az első napján nyílik

meg, amely hónap bármely napján a magánszemély négy vagy több gyermeket nevelő anyának minősül, és megszűnik annak a hónapnak az utolsó napján, amelynek egészében már nem minősül ilyennek.

A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye a kedvezményre jogosult által a jogosultsági időszakban megszerzett (munkaviszonyból származó jövedelem esetében a jogosultsági időszakra elszámolt), összevont adóalapba tartozó, tételesen meghatározott jövedelmek terhére érvényesíthető. Ilyen jövedelem:

- a) a bérnek minősülő jövedelem [3. § 21. pont];
- b) az a) pontban nem említett nem önálló tevékenységből származó jövedelem, kivéve a munkaviszony megszüntetésére tekintettel kapott végkielégítés törvényben előírt mértéket meghaladó összegét;
- c) az önálló tevékenységből származó jövedelmek közül
 - a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó vállalkozói kivétje, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelme;
 - a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó jövedelme;
 - az európai parlamenti képviselő e tevékenységből származó jövedelme;
 - a helyi önkormányzati képviselő e tevékenységből származó jövedelme;

- a választott könyvvizsgáló e tevékenységből származó jövedelme;
- a magánszemély által nem egyéni vállalkozóként kötött, díjazás ellenében történő munkavégzésre irányuló más szerződés alapján folytatott tevékenységből származó jövedelme.

Amennyiben a kedvezményre való jogosultság az adóév egészében nem áll fenn, és a jogosultság időszakában megszerzett, összevont adóalapba tartozó önálló tevékenységből származó jövedelem másként nem állapítható meg, azt az ilyen címen megszerzett adóévi jövedelemnek a jogosultsági időszak hónapjaival arányos részeként kell figyelembe venni.

A Mód. tv. megállapítja továbbá, hogy a kedvezmény akkor érvényesíthető, ha a jogosult az adóbevallásához nyilatkozatot tesz, melyben feltünteti a jogosultságot megalapozó gyermekek nevét, adóazonosító jelét (ha az adóhatóság adóazonosító jelet nem állapított meg, a természetes személyazonosító adatait), a jogosultsági időszakot, ha a kedvezményre való jogosultság nem áll fenn az egész adóévben, valamint a kedvezményre jogosító jövedelem összegét.

A Mód tv. a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményével összefüggésben kiegészíti az adóelőleg megállapításával kapcsolatos szabályokat.

A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményének évközi érvényesítése érdekében a jogosult az összevont adóalapba tartozó bevételt juttató bármely kifizető, munkáltató részére nyilatkozatot adhat. Az adóelőleg-nyilatkozat tartalmazza a nyilatkozó magánszemély nevét és adóazonosító jelét, a nyilatkozó magánszemély részére bevételt juttató kifizető, munkáltató nevét (elnevezését) és adószámát, valamint a jogosultságot megalapozó gyermekek nevét és adóazonosító jelét (ha az adóhatóság adóazonosító jelet nem állapított meg, a természetes személyazonosító adatait).

Az új rendelkezés rögzíti azt is, hogy a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményét érvényesítő magánszemély kedvezményre jogosító jövedelmének adóelőleg-alapját más kedvezményrel a kifizető, illetve a munkáltató nem csökkentheti, azonban a magánszemély a családi kedvezményről adóelőleg-nyilatkozatot tehet a munkáltató, az összevont adóalapba tartozó rendszeres bevételt juttató kifizető részére. Ilyen esetben a családi kedvezményről tett adóelőleg-nyilatkozat szerinti családi kedvezmény az adóelőleg-alap terhére – adóelőleg-alap hiányában – nem érvényesíthető értékének az adó 15 százalékos mértékével meghatározott összege családi járulékkedvezmény formájában vehető igénybe.

A Mód tv. az adóelőleg-fizetés szabályait is kiegészíti a kedvezménnyel összefüggésben. Új rendelkezés rögzíti,

hogy a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményét érvényesítő magánszemély kedvezményre jogosító jövedelmének adóelőleg-alapja más kedvezménnyel nem csökkenthető. A családi kedvezmény adóelőleg-alap terhére nem érvényesíthető értékének az adó 15 százalékos mértékével meghatározott összege a Tbj. szerinti szabályok alkalmazásával családi járulékkedvezményként vehető igénybe. Új szabály rendelkezik arról is, hogy amennyiben a kedvezményre jogosult magánszemély kedvezményre való jogosultsága az adott negyedév egészében nem áll fenn, és az adott negyedévi, jogosultsági időszakban megszerzett, összevont adóalapba tartozó önálló tevékenységből származó jövedelmének adóelőleg-alapja másként nem állapítható meg, azt az adott negyedévi önálló tevékenységből származó jövedelem adóelőleg-alapjának a jogosultsági időszak hónapjával (hónapjaival) arányos részeként kell figyelembe venni.

A Mód tv. a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményével egészíti ki azon adatok felsorolását, amelyet a levont adóelőlegről a magánszemély részére kiadott igazoláson az adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizetőnek fel kell tüntetnie.

Lásd: Sza tv. 29/D. §, 46. § (5) bekezdés, 48. § (2) bekezdés e) pont, 48. § (3b)–(3c) bekezdés, 48. § (4) bekezdés b) pont, 49. § (1), (1a), (2) és (7) bekezdés

Hatályos: 2020. január 1. napjától azaz, hogy a kedvezmény a 2019. decem-

ber 31-ét követően megszerzett bevétel adókötelezettségére alkalmazható első alkalommal.

A kedvezmény szabályai munkaviszonyból származó jövedelem esetében

a) a 2019. december 31-ét követő időszakra elszámolt,

b) a 2019. évre vonatkozó, de 2020. január 10-ét követően kifizetett, vagy

c) a 2019. évet megelőző évre vonatkozó, de 2019. december 31-ét követően kifizetett bevétel adókötelezettségére alkalmazhatóak első alkalommal.

MAGÁNALAPÍTVÁNYBÓL SZÁRMAZÓ JÖVEDELEM ADÓZÁSA

A Mód tv. bevezeti a személyi jövedelemadórendszerébe a magánalapítvány fogalmát.

Magánalapítványnak minősül az alapító, a csatlakozó vagy az alapító, a csatlakozó hozzátartozója, mint kedvezményezett érdekében a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint létrehozott alapítvány, továbbá a nem közhasznú vagyonkezelő alapítvány, feltéve, hogy kizárólag magánszemély alapító, csatlakozó által rendelkezésre bocsátott vagyonnal vagy kizárólag magánszemély által a vagyonkezelő alapítvány vagyonkezelésébe adott vagyonnal és ezek hozamaival gazdálkodik.

A Mód tv. – a bizalmi vagyonkezelésre vonatkozó szabályokhoz hasonlóan

– rögzíti, hogy az alapítványtól származó bevétel adókötelezettségének jogcímét és a jövedelem összegét a tevékenységre, átruházásra, szolgáltatásnyújtásra irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani abban az esetben, ha az alapítvány alapító okiratában (az alapító okirat rendelkezése hiányában az erre jogosult alapítványi szerv által) kedvezményezettként megjelölt magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékékként, vagy azal összefüggésben szerezte. Ha a bevétel adókötelezettségének jogcímét a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján nem lehet megállapítani, akkor a bevétel egészét egyéb jövedelemnek kell tekinteni.

A jelenleg hatályos Szja tv. rendelkezik arról, hogy amennyiben a magánszemély az őt megillető bevétel tárgyát képező vagyoni értékre vonatkozóan rendelkezési jogot a bevétel megszerzésének időpontját megelőzően gyakorol, akkor a bevétel megszerzésének időpontja a rendelkezési jog gyakorlásának napja, ha azonban a bevétel tárgyát képező vagyoni érték miatti kiadást a magánszemély a juttatónak megelőlegezi, illetve a kiadást igazoló bizonylattal elszámolni köteles, az előzőektől eltérően az elszámolás napja. E szabályokat egészíti ki a Mód tv. azzal, hogy nem minősül a rendelkezési jog gyakorlásának az alapítványt alapító (az alapítványhoz csatlakozó) magánszemély vonatkozá-

sában az alapítvány létesítése (az alapítványhoz történő csatlakozás).

A Mód. tv. továbbá adómentesnek minősíti a magánalapítvány vagyona (ide nem értve a vagyon hozamát) terhére a kedvezményezett magánszemély részére juttatott vagyoni értéket. Nem alkalmazható azonban az adómentességi szabály, ha a kedvezményezett magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte, továbbá nem alkalmazható az adómentesség akkor sem, ha a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvánartása alapján a hozamok nem különíthetők el az alapítványi vagyontól.

Lásd: Szja törvény 3. § 62. pont, 4. § (7) bekezdés, 9. § (3) bekezdés, 1. számú melléklet 7. pont 26. alpont

Hatályos: a törvény kihirdetését követő 31. naptól

A SZOCHO KÖLTSÉ GKÉNTI ELSZÁMOLÁSA A MEZŐGAZDASÁGI ÖSTERMELŐKNÉL

A Mód tv. a tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelők vonatkozásában meghatározza a szociális hozzájárulási adó költségként történő elszámolásának módját.

A szociális hozzájárulási adó előleg fizetésére *kötelezett*, tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő tárgyévi elismert költségként veszi figyelembe a tárgyévre megállapított és megfizetett adóelőlegeket, ideértve a negyedik negyedévre megállapított és határidőig megfizetett adóelőleget is.

A szociális hozzájárulási adó előleg fizetésére *nem kötelezett*, tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség megfizetett összegét a befizetés évében számolhatja el költségként.

A tárgyévi összevont adóalapba tartozó jövedelemnek a tárgyévre megállapított és megfizetett szociális hozzájárulási adó előlegalapok összegét meghaladó része (e rendelkezés alkalmazásában: kötelezettség különbözet) után fizetendő szociális hozzájárulási adó a befizetés évében számolható el költségként.

Amennyiben a tárgyévben szociális hozzájárulási adó előleg fizetésére kötelezett, tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő a bevallás évében már nem minősül tételes költségelszámolást alkalmazó őstermelőnek, akkor az összevont adóalapnak a kötelezettség különbözettel egyenlő része tekintetében jövedelemként a kötelezettség különbözet 85 százalékát veszi figyelembe.

Amennyiben a tárgyévben szociális hozzájárulási adó előleg fizetésére *nem kötelezett*, tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő a bevallás évében már nem minősül tételes költségelszámolást alkalmazó őstermelőnek, akkor jövedelemként a megállapított jövedelem 85 százalékát veszi figyelembe.

Lásd: Szja törvény 22. § (6a) bekezdés

Hatályos: a törvény kihirdetését követő naptól, de 2019. január 1. napjától alkalmazható azzal, hogy a Szcho törvénynek a jelen törvény hatályba lépése előtt hatályos 22. §-a alapján megállapított és megfizetett szociális hozzájárulási adót

a) a szociális hozzájárulási adó előlegének fizetésére kötelezett őstermelő a 2019. évi szociális hozzájárulási adókötelezettség megállapításakor megfizetett szociális hozzájárulási adó előlegként,

b) a szociális hozzájárulási adó előlegének fizetésére nem kötelezett, tételes költségelszámolást alkalmazó őstermelő 2019-ben elszámolható költségként,

c) az a) és b) pontban nem említett őstermelő a 2019. évre fizetendő szociális hozzájárulási adót csökkentő tételként veszi figyelembe a személyi jövedelemadó bevallásban.

EGYÉNI VÁLLALKOZÁS MEGSZÜNTETÉSE KFT. ALAPÍTÁSÁVAL

A Mód tv. kiegészíti az Szja tv. rendelkezéseit, mely szerint az egyéni vállalkozói

tevékenység egyéni cég alapítása miatt történő megszűnése esetén alkalmazandó adójogi szabályokat abban az esetben is alkalmazni kell, ha az egyéni vállalkozó az egyéni vállalkozói tevékenységét egyszemélyes korlátozott felelősségű társaság keretei között folytatja tovább.

Lásd: Szja törvény 49/A. § (5a) bekezdés

Hatályos: a törvény kihirdetését követő 31. naptól

VÁLLALKOZÓI BEVÉTEL KÖRÉNEK BŐVÜLÉSE

A jelenleg hatályos Szja tv. rendelkezése szerint vállalkozói bevételnek minősül az egyéni vállalkozó, mint vagyონrendelő által létrehozott bizalmi vagyónkezelési szerződés keretében a vagyónkezelő tulajdonába adott készletek szokásos piaci értéke. A Mód tv. ezt a rendelkezést egészíti ki azzal, hogy vállalkozói bevételnek minősíti az egyéni vállalkozó által az alapítvány tulajdonába adott készletek szokásos piaci értékét.

Lásd: Szja törvény 49/B. § (4a) bekezdés

Hatályos: a törvény kihirdetését követő 31. naptól

OSZTALÉKJÖVEDELEM KÖRÉNEK BŐVÜLÉSE

A Mód tv. kiegészíti az osztaléknak minősülő jövedelmek körét, mely szerint

osztaléknak minősül a közhasznúnak nem minősülő alapítvány által az alapítványi vagyon hozamainak terhére a kedvezményezett magánszemély részére juttatott vagyoni érték azzal, hogy nem minősül osztaléknak a bevétel, ha azt az Szja törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni.

Az osztalék fogalmának kibővítésével összefüggésben a Mód tv. kimondja, hogy nem minősül osztaléknak a megszerzett jövedelem, ha a kedvezményezett magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte. Az osztalékból származó jövedelem megállapítása során azt kell feltételezni, hogy a kedvezményezett először a hozamot szerzi meg. Ha azonban a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján a hozamok nem különíthetők el az alapítványi vagyontól, akkor a magánszemély által megszerzett vagyoni érték egészét osztaléknak kell tekinteni.

Lásd: Szja törvény 66. § (1) bekezdés a) pont ag) alpont, 66. § (4) és (5) bekezdés

Hatályos: a törvény kihirdetését követő 31. naptól

BÉR FOGALMÁNAK PONTOSÍTÁSA

A Mód tv. pontosítja a bér fogalmát a Magyar Honvédségnél önkéntes tarta-

lékos katonai szolgálatot teljesítő magánszemélyek esetében úgy, hogy a többi jogviszonyhoz hasonlóan ebben az esetben is bérnek minősüljenek az illetményen kívüli egyéb jövedelemelemek is.

Lásd: Szja törvény 3. § 21. pont e) alpont

Hatályos: 2020. január 1. napjától

ADÓMENTES JUTTATÁSOK SPORTRENDEZVÉNYHEZ KAPCSOLÓDÓAN

A Mód tv. új jogcímekekkel egészíti ki az egyéb indokkal adómentes juttatások körét, melyek mindegyike sportrendezvényhez kapcsolódik.

A 2017-es vizes világbajnoksággal kapcsolódó intézkedéshez hasonlóan adómentesek lesznek azok a juttatások, amelyeket a 2020-ban megrendezésre kerülő labdarúgó Európa-bajnoksággal összefüggésben az Európai Labdarúgó-szövetséggel (UEFA) vagy az UEFA tulajdonában álló gazdasági társasággal munkaviszonyban vagy egyéb munkaviszony jellegű szerződéses jogviszonyban álló magánszemélyek (különösen: UEFA-tisztségviselők, versenybírók, sportolók, önkéntesek, sportszervezetek képviselői) részére adnak. Ide tartoznak pl. a következők: pénzben és természetben adott ellátások: napidíj, bónusz, a felmerült költségek megtérítése, pénzdíjak, átadott formaruhák, természetben biztosított

ellátás, valamint a versenyekhez kapcsolódóan adott promóciós jellegű juttatások.

A nemzetközi sportszervezetek magyarországi letelepedését elősegítendően adómentesnek minősülnek egyrészt a sportról szóló törvény szerint Magyarországon nyilvántartásba vett nemzetközi sportszövetség által a sportdiplomácia keretében adott juttatások (szállás, utazás, vendéglátás és termék vagy szolgáltatás formájában adott ajándék), a nemzetközi sportszövetség által foglalkoztatott személy külföldi kiküldetésére tekintettel fizetett napidíj, és a nemzetközi sportszövetséggel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban nem álló (független) sportolónak és edzőnek biztosított, a sporttal kapcsolatos tevékenységével összefüggésben adott támogatás, ösztöndíj. Tekintettel arra, hogy a felsorolt juttatások többségét külföldi személyek szerzik meg, és így azok a vonatkozó kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények alapján Magyarországon nem adókötelesek, ezért a módosítás érzékelhető költségvetési bevétel kieséssel nem jár, ugyanakkor mentesíti a nemzetközi sportszervezeteket a külföldi illetőségigazolások beszerzésének adminisztrációs terhéől.

Adómentesnek minősülnek továbbá a Kormány határozatával kiemelt nemzetközi sportrendezvénynek minősített esemény megrendezésével összefüggésben a kiemelt nemzetközi sportrendezvénynek a Kormány határozatában megjelölt szervezője vagy szervezői által a sportolónak, a versenybíróknak, a

magyar és külföldi sportszövetségek tisztségviselőinek és képviselőinek, a szervezőbizottsági tisztségviselőknél és az önkénteseknek adott napidíj, költségtérítés, formaruha, természetben biztosított ellátás, a sportolónak fizetett pénzdíj, továbbá a versenyekhez kapcsolódó promóciós jellegű juttatások a Kormány határozatában meghatározott mértékig.

Lásd: Szja törvény 1. számú melléklet 7. pont 7.43.-7.45. alpontok

Hatályos: a törvény kihirdetését követő naptól

TERMŐFÖLD ÁTRUHÁZÁSÁBÓL SZÁRMAZÓ JÖVEDELEM ADÓMENTESSÉGE

Az Szja törvény hatályos rendelkezése alapján nem tekinthető birtok-összevonási célú értékesítésnek az az eset, amikor közös tulajdonban levő földterületből valamely tulajdonostárs értékesít egy másik tulajdonostárs részére tulajdoni hányadot. Ebben az esetben az ingatlan-értékesítésre (termőföld értékesítésre) vonatkozó egyéb szabályok szerint kell megállapítani az adókötelezettséget, és előfordulhat, hogy az értékesítés után személyi jövedelemadót kell fizetni. A termőföldek tulajdonosi helyzetének „tisztulása” érdekében a Mód tv. adómentesnek minősíti azt az esetet, amikor osztatlan közös tulajdonban levő földterület értékesítése esetén az átruházás tulajdonostárs részére történik.

Lásd: Szja törvény 1. számú melléklet 9.5.1 pont d) alpontja

Hatályos: a törvény kihirdetését követő naptól, de 2019. január 1. napjától alkalmazható

KAMATJÖVEDELEM

Az Szja törvény módosítása szerint nem kell figyelembe venni a kamatjövedelem megállapítása során jövedelemként a magyar állam által kibocsátott, a lakosság mint befektetői célpiac részére forgalomba hozott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírból származó kamatjövedelmet.

Lényegében a rendelkezés biztosítja a magyar állam által kibocsátott és kereskedett lakossági állampapírokból származó jövedelem (kamat, hozam) adómentességét.

Lásd: Szja törvény 65. § (3) bekezdés ab) alpontja

Hatályos: 2019. június 1. napjától

Megjegyzés: A kamatjövedelem adókötelezettségének megállapítására vonatkozó rendelkezést az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2019. évi CXVII. törvény állapította meg.

A 84 SZÁZALÉKOS SZABÁLY

A szociális hozzájárulási adó 19,5 százalékról 17,5 százalékra történő évközi csökkentésével összefüggésben szükségessé vált az Szja törvényben az összevont adóalap megállapításánál alkalmazott szabályok módosítása. Ennek megfelelően, amennyiben egy adott jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (feltételezve, hogy az költségként nem elszámolható, vagy azt nem térítik meg a magánszemély számára), úgy a megállapított jövedelem 85 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni a korábbi 84 százalék helyett. Figyelemmel arra, hogy ugyanezen szabály az adóelőleg megállapítására vonatkozó rendelkezések között is megjelenik, így 2019. július 1-jei hatállyal ebben a tekintetben is módosul a 84 százalék 85 százalékra.

Lásd: Szja törvény 65. § (3) bekezdés ab) alpontja

Hatályos: 2019. július 1. napjától

Megjegyzés: A 84 százalékos szabályt a szociális hozzájárulási adó mértékének csökkentéséről és az ezzel összefüggő más törvények módosításáról szóló törvény állapította meg.